

قانونی (مواد ۱۲۷ الی ۱۳۸) و مبحث نکات مشترک مربوط به بررسی طرح‌ها و لوایح (مواد ۱۹۱ الی ۱۹۶) پراکنده از هم می‌باشد که قابلیت تجمیع دارد. نکته دیگر که لازم به ذکر است توجه به تنقیح قوانین و پرهیز از تصویب قوانین جدید به صورت مستقل در رابطه با موضوعاتی است که در قانون آیین‌نامه داخلی مجلس امکان اضافه شدن یا اصلاح آن وجود دارد. این موضوع در گذشته مورد توجه قرار نگرفته است و شاهد قوانینی هستیم که به صورت مستقل تصویب شده، در حالی که نیازی به این کار نبوده است. به عنوان مثال «قانون اجازه مکاتبه و تحقیق مستقیم به کمیسیون اصل (۹۰) با دستگاه‌های دولتی جهت رسیدگی به شکایات مردم» که به صورت ماده واحده تصویب شده است. در حالی که می‌توانست به عنوان اصلاح قانون آیین‌نامه داخلی مجلس باشد و یا «قانون نحوه اجرای اصل نودم (۹۰) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران» که در قالب ماده ۹ به تصویب رسیده است و این در حالی است که در قانون آیین‌نامه داخلی مواد ۴۴ و ۱۰۱ به این موضوع پرداخته‌اند.

موضوع دیگر که می‌بایست در اصلاحات آیین‌نامه داخلی مورد توجه واقع شود، نحوه کار کمیسیون‌ها و نحوه عضویت نمایندگان آن است. همزمانی جلسات، حضور نمایندگان در کمیسیون‌هایی که عضو آن نیستند، عدم تشکیل برخی از کمیسیون‌ها (مانند کمیسیون حقوقی - قضایی در دوره یازدهم مجلس)، حضور متخصصان و صاحب‌نظران در کمیسیون‌ها برای بررسی طرح‌ها و لوایح، نحوه رأی‌گیری در آن‌ها و... از مواردی است که اصلاح آن لازم به نظر می‌رسد.

در پایان باید یادآور شد که از ابتدای تشکیل مجلس شورای اسلامی، ۴۵ مرتبه قانون آیین‌نامه داخلی مجلس مورد اصلاح جزئی یا کامل قرار گرفته است. در ضمن مواردی نیز بوده است که به تصویب نهایی مجلس نرسیده است. در حال حاضر نیز طرح‌هایی از سوی نمایندگان برای اصلاح برخی از مواد مطرح شده است که لازم است با یکدیگر تجمیع شده و مواردی که در این یادداشت به آن‌ها اشاره شد نیز مورد توجه قرار گیرد تا شاهد اصلاحات درست و اساسی باشیم و از موارد پراکنده و فاقد بنیان علمی پرهیز شود.

مصوبه مذکور را به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارسال می‌دارد.» در این خصوص موارد متعددی مشاهده شده است که رئیس مجلس بدون رأی‌گیری در خصوص اصرار مجلس بر مصوبه، مصوبه را به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع داده است.

در حوزه قانونگذاری با توجه به ابلاغ سیاست‌های کلی قانونگذاری از سوی مقام معظم رهبری، لازم و ضروری است که آیین‌نامه داخلی اصلاح شود و مواردی که در این سیاست‌ها ذکر شده است، لحاظ گردد. به عنوان نمونه توجه به امر کارشناسی و استفاده از نظرات گوناگون از جمله ذی‌نفعان و صنوف و مردم و نهادهای قانونی مردم نهاد تخصصی است و یا توجه به اصول قانون نویسی و تبدیل آن‌ها به عنوان موادی از آیین‌نامه داخلی مجلس به گونه‌ای که موجب

۹۹ جایگاه آیین‌نامه داخلی بسیار مهم است، زیرا مبین روش و طریقه اعمال صلاحیت نمایندگان را مشخص می‌کند و نظم دهنده به این امور است. لذا برای آن که این امور به بهترین نحو انجام شود، لازم است آیین‌نامه داخلی ویژگی‌های یک قانون متعالی برخوردار باشد. ۶۶

انسجام بیشتر طرح‌ها و لوایح گردد.

در حوزه تشکیلات مجلس، به عنوان مثال در خصوص اعتبارنامه نمایندگان ماده ۲۹ و ۳۲ از لفظ «تصمیم‌گیری» استفاده کرده است. استفاده از این لفظ باعث برداشت‌های مختلف و متقابلی شده است. به طوری که در ابتدای مجلس یازدهم نیز این بحث مطرح شد. برخی معتقد هستند که این لفظ به معنای رأی‌گیری و نظرخواهی از نمایندگان در صحن علنی است و برخی هم نظر مقابل این معنا را ارائه کرده‌اند. لذا لازم است چنین مواردی که بسیار مهم بوده و در عضویت یک نماینده در مجلس شورای اسلامی تأثیر دارد، مورد بازنگری و اصلاح قرار گیرد.

یکی از قسمت‌هایی که لازم است مورد اصلاح قرار گیرد، موارد مربوط به طرح‌ها و لوایح می‌باشد. ذیل فصل قانونگذاری مبحث طرح‌ها و لوایح

